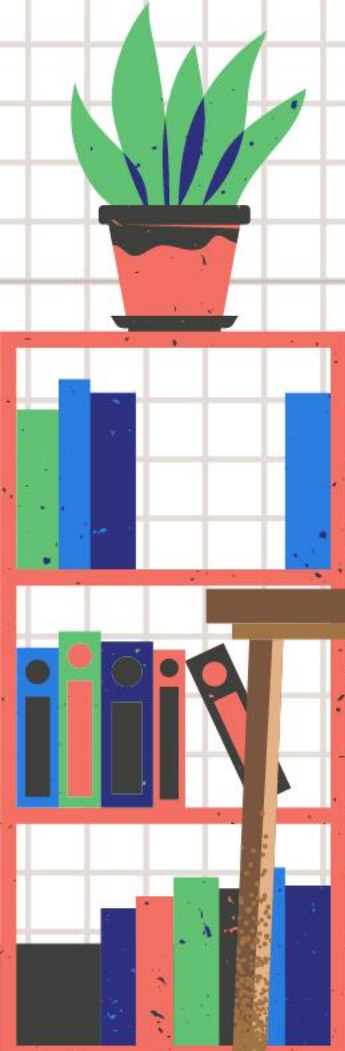
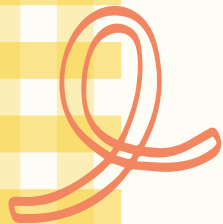
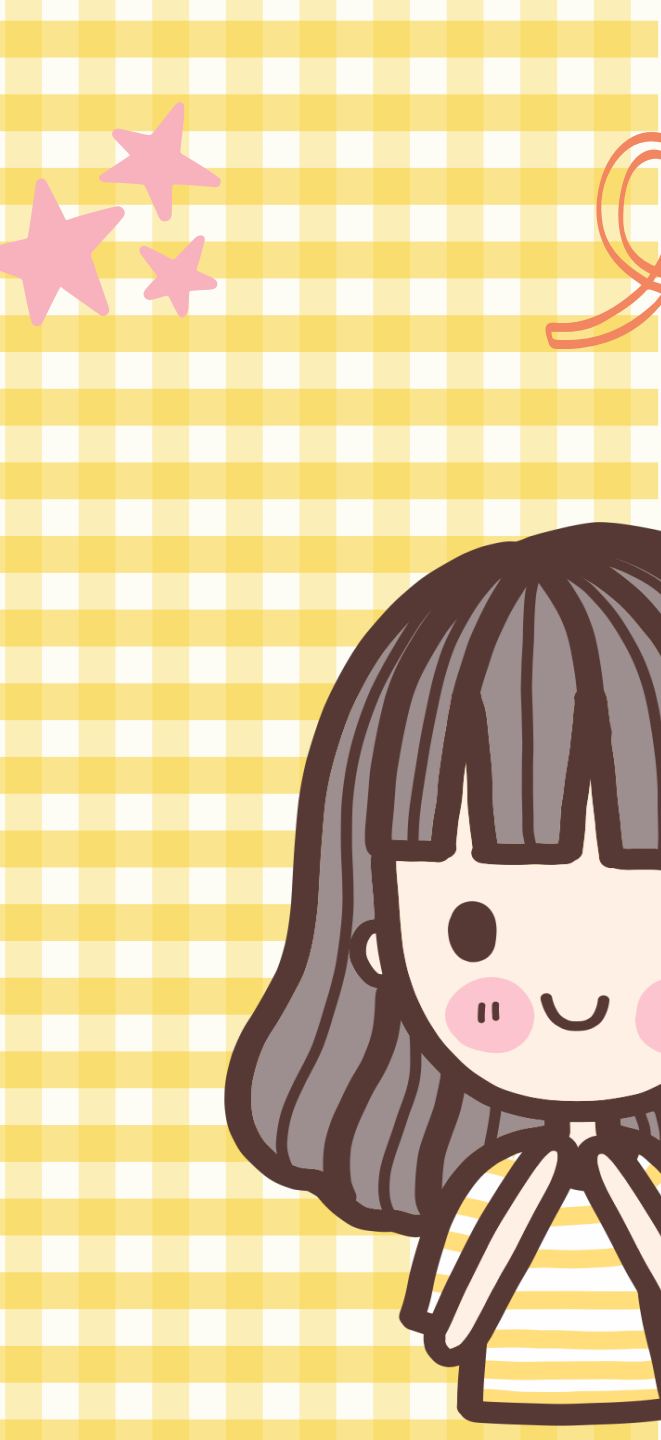

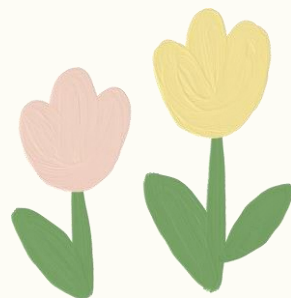
ห้องเรียนวิชาภาษาไทย
 คุณครูปุ๋ย
 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
 คุณครูภรณ์ทิพย์ แต่งทอง
 โรงเรียนบ้านสันกำแพง สพป.เชียงใหม่เขต ๑

การใช้

พจนานุกรม

พจนานุกรม

หมายถึง หนังสือที่รวบรวมคำศัพท์ และนิยาม ความหมายเอาไว้ เพื่อใช้ค้นคว้าหาความหมายของคำ โดยมีการเรียงลำดับคำศัพท์ตามตัวอักษร ตามเสียง หรือตามลำดับอื่น ๆ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับการใช้ พจนานุกรมนั้น ๆ

ประโยชน์ของพจนานุกรม

รู้ที่มาของคำ

อ่านคำได้ถูกต้อง

รู้ลักษณะการใช้คำ

รู้ชนิดของคำ

เขียนคำได้ถูกต้อง

รู้ความหมายของคำ

รายละเอียด ของพจนานุกรมที่ควรรู้

รายละเอียดของพจนานุกรมที่ควรรู้แ

อักษรย่อบอกชนิดของคำ

น. = คำนาม

ก. = คำกริยา

บ. = คำบุพบท

อ. = คำอุทาน

ส. = คำสรรพนาม

ว. = คำวิเศษณ์

สัน. = คำสันธาน

รายละเอียดของพจนานุกรมที่ควรรู้

อักษรย่อในวงเล็บบอกที่มาของคำ

(ข.) = เขมร

(ป.) = บาลี

(ช.) = ชวา

(ส.) = สันสกฤต

(จ.) = จีน

(อ.) = อังกฤษ

(ญ.) = ญี่ปุ่น

นอกจากนี้ยังมีอักษรย่อที่บอกที่มาของคำให้ศึกษาเพิ่มเติม

รายละเอียดของพจนานุกรมที่ควรรู้

คำย่อในวงเล็บบอกลักษณะ ของคำที่ใช้เฉพาะแห่ง

(กฏ) = ใช้ในกฎหมาย

(กลอน) = ใช้ในบท

(ราชา) = คำราชาศัพท์

(โอบ) = ภาษาโบราณ

(ถิ่น) = ภาษาถิ่น

นอกจากนี้ยังมีอักษรย่อที่บอก
ที่มาของคำให้ศึกษาเพิ่มเติม

ตัวอย่าง

คำที่อยู่ในเครื่องหมาย [ ]
แสดงคำอ่าน

อักษรย่อบอกชนิดของ
คำ (น. = คำนาม)

ความหมาย
ของคำ

เกษตร [กะเสด] น. ที่ดิน, ทุ่ง, นา, ไร่ (โบ) แदन เช่น
พุทธเกษตร (ส.เกษตร ; ป. เขตุต)

อักษรย่อในวงเล็บบอกที่มาของคำ
ส. = คำที่มาจากภาษาสันสกฤต
ป. = คำที่มาจากภาษาบาลี

คำย่อในวงเล็บบอกลักษณะของคำ
(โบ) = ภาษาโบราณ

ตัวอย่าง

คำที่อยู่ในเครื่องหมาย [ ]
แสดงคำอ่าน

อักษรย่อบอกชนิดของ
คำ (ราชา = คำราชา
ศัพท์)

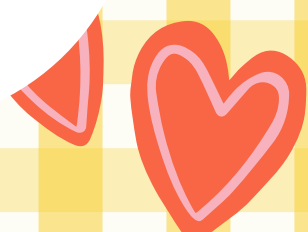
บรรทม [บัน-] (ราชา) ก. นอน, ประทม หรือ ผทม
ก็ว่า (ข. ผทม)

อักษรย่อบอกชนิดของ
คำ (ก. = คำกริยา)

ความหมาย
ของคำ

อักษรย่อในวงเล็บบอกที่มาของคำ
ข. = คำที่มาจากภาษาเขมร

การเรียงลำดับคำใน พจนานุกรม

เรียงตามรูป
พยัญชนะ ก - ฮ
(ร ฤ ฦ ล ฎ ฏ)

พิจารณารูป
สระ

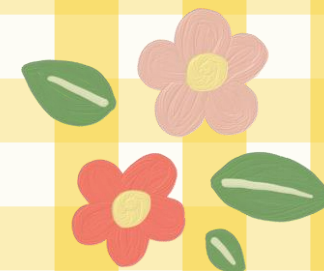
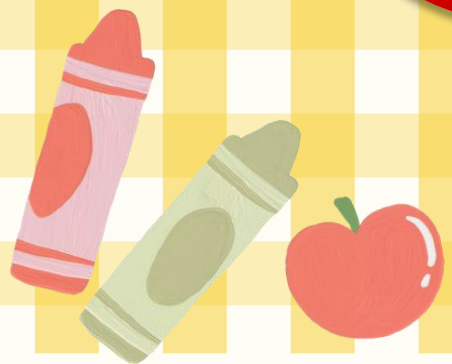
เรียงตามรูป
พยัญชนะที่อยู่
ลำดับถัดมา เช่น
จัด จับ

พิจารณารูปวรรณยุกต์
(หากโครงสร้างคำเหมือนกัน)
เช่น ก้อน ก้อน

เหมือนกัน

เหมือนกัน

เหมือนกัน

การเรียงลำดับคำในพจนานุกรม

ตัวพยัญชนะลำดับไว้ตามตัวอักษร คือ ก ข ค ไปจนถึง ฮ
ไม่ลำดับตามเสียง เช่น

หากต้องการหาคำว่า **ทราย** ต้องหาในหมวดพยัญชนะ **ท**

หากต้องการหาคำว่า **หมาย** ต้องหาในหมวดพยัญชนะ **ห**

ส่วน ฤ ฦ จะลำดับไว้หลัง ร และ ฤ ฎ จะลำดับไว้หลัง ล

ลำดับการเรียงพยางค์ชนะในพจนานุกรม

ก	ข	ฃ	ค	ค	ฅ	ง	จ	ฉ	ช	ซ	ฌ
ญ	ฎ	ฏ	ฐ	ฑ	ฒ	ณ	ด	ต	ถ	ท	ธ
น	บ	ป	ผ	ฝ	พ	ฟ	ภ	ม	ย	ร	ฤ
ฤ	ล	ภ	ภา	ว	ศ	ษ	ส	ห	ฬ	อ	ฮ

ลำดับการเรียงรูปสระใน พจนานุกรม

๑. -ะ
๒. .ะ
๓. ะ
๔. -า
๕. -า
๖. .า

๗. .า
๘. .า
๙. .า
๑๐. .า
๑๑. .า
๑๒. -

๑๓. .า
๑๔. .า
๑๕. .า
๑๖. .า
๑๗. .า
๑๘. .า

๑๙. .า
๒๐. .า
๒๑. .า
๒๒. .า
๒๓. .า
๒๔. .า

๒๕. .า
๒๖. .า

ข้อสังเกต ตัว ย ว อ
ให้นำลำดับ
เป็นพยานุเคราะห์

การเรียงลำดับคำในพจนานุกรม

หากพยัญชนะเหมือนกัน จะพิจารณารูปสระเป็นลำดับถัดไป
โดย คำที่**ไม่มี**รูปสระจะมาก่อนคำที่มีรูปสระเสมอ เช่น

สังเกตคำที่ไม่มีรูปสระ
จะมาก่อนคำที่มีรูปสระ

{ กนก กลม กลาง กาบ กิน
ตรม ตลอด ตาก ติด ตัด

การเรียงลำดับคำในพจนานุกรม

หากพยัญชนะและรูปสระเหมือนกัน จะพิจารณาพยัญชนะที่อยู่ลำดับถัดไป เช่น

สังเกตคำที่ไม่มีรูปสระจะมาก่อนคำที่มีรูปสระ

กัก กัง กั้น กั้น กับ
ปราง ปราชญ์ ปราม ปราย
สำคัญ สำนวน สำรอง สำราญ สำเร็จ สำลี

ข้อสังเกต ๓ คำนี้ ลำดับพยัญชนะที่เปรียบเทียบคือ ร เหมือนกัน
จำนำเฉพาะ ๓ คำนี้มาเปรียบเทียบกันที่รูปสระ สำรอง ขึ้นก่อนเพราะ
ไม่มีรูปสระ ตามด้วย สำราญ สระ -า และ สำเร็จ สระ -ะ

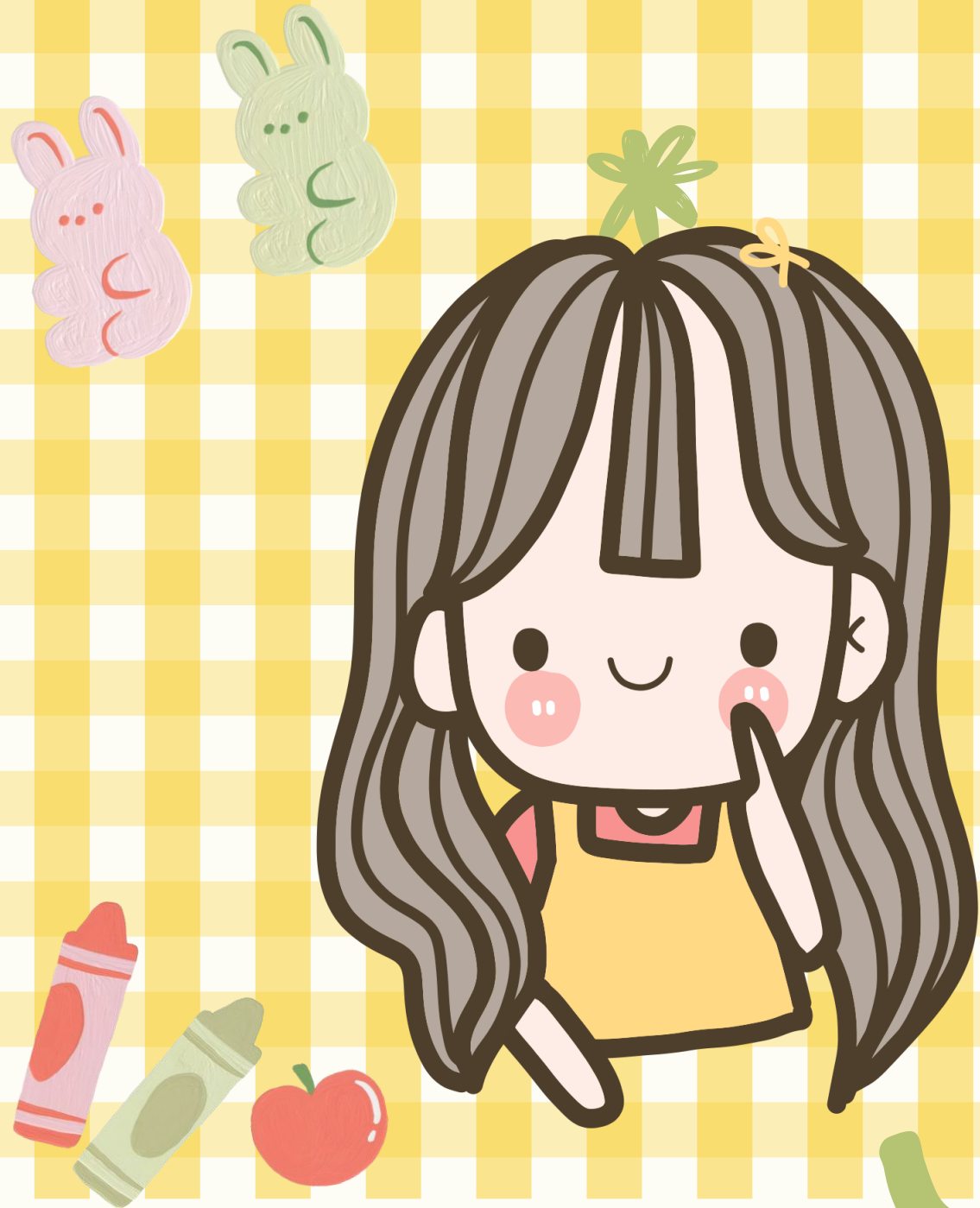
การเรียงลำดับคำในพจนานุกรม

หากโครงสร้างคำทุกอย่างเหมือนกัน ให้พิจารณา
ตามลำดับรูปวรรณยุกต์ (เอก โท ตรี จัตวา) เช่น

พิจารณาตามรูปวรรณยุกต์

เตา เต่า เต้า
ชาวโพลน ชาวสาร ชาวสาร

คำที่มีไม้ไต่คู้ จำลำดับไว้ก่อนวรรณยุกต์
เช่น แข็ง แข่ง แข้ง

...จบแล้วจ้า...
ไปทำกิจกรรม
สนุกๆกันดีกว่า